

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 619/2015/6. szám

A Kúria a Tóth B. Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt (...) felperesnek a dr. Dudás Gábor (...) által képviselt Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amely perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Kováts E. Ágnes ügyvéd által képviselt beavatkozott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. április 15. napján kelt 5.K.32.209/2014/26. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 29. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.32.209/2014/26. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Egy perben nem álló szervezet mint megbízó ügyfelei tartozásának rendezése érdekében megbízási szerződést kötött a felperessel, melyben a felperes vállalta a megbízó követeléseinek peres eljáráson kívül történő érvényesítését. A szerződés szerint a megbízott a megbízó adósaival szemben úgynevezett adminisztrációs költségeket is érvényesíthetett, melynek fele a megbízottat, a felperest, fele a megbízót illette meg. A felperes jogosult volt a megbízó adósaira ügyvédi felszólító levél kiküldése esetén ügyvédi munkadíjat is terhelni. Ilyenkor az ezután befolyt összeg fele részben a megbízót, fele részben a felperest illette. Az alperes 2012. és 2013. évre vonatkozóan hivatalból adatkezelési ellenőrzést végzett a felperesnél. Az ellenőrzés során megállapította, hogy a felperes és a megbízó is adatkezelési tevékenységeket végzett. Előbbi adat kezelése a saját maga számára behajtott adminisztrációs költségben és ügyvédi díjban jelentkezett. Ezeknek az összegeknek a

megbízó számára való behajtását követően tarthatott volna igényt a megbízótól járó megbízási díjra a felperes. Nevezett díjai behajtását a megbízótól származó adatok alapján végezte, az érintettektől adataik ilyen célú kezelésére hozzájárulással nem rendelkezett sem a megbízó, sem a megbízott.

Sérült az adósok tájékoztatására vonatkozó igénye is.

A fenti tényállásra tekintettel az alperes 2014. május 10. napján meghozott NAIH-1778-49/2013/H számú határozatával a megbízó és a felperes közötti megbízási szerződés vonatkozásában a személyes adatok jogellenes kezelését megtiltotta, és a megbízót, valamint a megbízottat 3 millió forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. Határozata az információs rendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 4. § (1) és (2), valamint 5. § (1) és 20. § (1) és (2) bekezdésén alapult.

A jogerős határozat felülvizsgálata iránt a felperes nyújtott be keresetet, kérve a határozat hatályon kívül helyezését. Előadta, hogy az adatkezelésre megfelelő jogalapja volt az érdekmérlegelésen alapuló adatkezelés miatt. Hivatkozott arra is, hogy az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: irányelv) 7. cikke f) pontjának közvetlen hatálya van. Ennek megfelelően jelen ügyben az adatkezelés jogalapja lehet az adatokat megkapó harmadik fél érdeke. A személyes adatok felhasználása az őt megillető díjak, mint a követelés behajtásának költségei érvényesítése adatkezelési szempontból jogszerű tevékenység volt részéről. Kifogásolta, hogy ügyében a hatóság nem alkalmazta a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 12/A. §-át, jóllehet e rendelkezés hatálya alá tartozó szervezetnek minősült. Sérelmezte a bírságösszegezésével kapcsolatban a mérlegelési szempontok elnagyolt közlését.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetet elutasította. Indokolása szerint érdekmérlegelési jogalap esetén az adatkezelőt fokozottabban terheli a bizonyítás kötelezettsége. Nem a hatóságnak kell hivatalból igazolni az érdekmérlegelési jogalap fennállását, hanem az adatkezelőnek már adatkezelése megkezdésekor tudnia kell egyértelműen igazolni azt, hogy adatkezelésre e jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelel. Az alperes a felperes által megjelölt jogalapon történő adatkezelés jogszerűségét vizsgálta eljárása során. Az érdekmérlegelési jogalapot az ehhez szükséges felperesi bizonyítékok, igazolások hiányában és mert ezek szolgáltatása a felperes kötelessége lett volna, csupán azon általánosságra figyelemmel, miszerint a

tárgybeli adatkezelés tipikusan olyan, melynek kapcsán az érdekalapú adatkezelésnek fokozott jelentősége lehet, az alperes nem vizsgálhatta. Mindezekből következik az is, hogy nincs jelentősége annak, hogy az adatkezelés az irányelv 7. cikk b) pontjának, vagy f) pontjának megfelelt-e, mert e feltételek vizsgálatát éppen a megbízási és felperesi eljárás természete tette szükségtelenné. A felperes az ítélet szerint nem igazolta a bíróság felhívása ellenére sem, hogy kis- és középvállalkozásnak minősül, ezért alaptalanul hivatkozik a határozatnak arra a hiányosságára, amely a kis- és középvállalkozói jogállásra vonatkozó következtetéseket nem vont le. A bíróság ítéletének indokolásában rámutatott arra is, hogy a bíróság indokoltságával és mértékének meghatározásával kapcsolatban a hatóság mérlegelési jogkörével élt. A bíróság úgy találta, hogy a hatóság mérlegelése jogszerű volt, mert megfelelt a jogszabályokban előírt szempontoknak.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. Kérte továbbá, hogy a Kúria keresse meg az Európai Unió Bíróságát előzetes döntéshozatali eljárás keretében az érdekmérlegelés körében szükséges a felülvizsgálati kérelemben részletezett kérdések megválaszolására. Arra hivatkozott, hogy jogosult volt adatkezelésre az érintettek hozzájárulása nélkül is. Állítása szerint ügyében érdekmérlegelésnek azért van helye, mert követelések behajtásával foglalkozik, az érintettek egyúttal adósok is, így nyilvánvaló a felek között fennálló érdekellentét, nevezetesen, hogy az adósok nem adnák hozzájárulásukat a felperes adatkezeléséhez saját követelésének behajtása céljából. Nem megalapozott a bíróság indokolásbeli álláspontja, mert tényállás-tisztázási kötelezettsége keretében az alperes hivatalból indított hatósági eljárásában köteles lett volna azokat a jogszabályokat is értékelni, amelyekre az eljárás során a felperes maga nem hivatkozott. Vitatta az ítéletnek azt a megállapítását, amelyből az következik, hogy a követelés behajtása során felmerülő költségek beszédese olyan önálló adatkezelési cél, melyhez külön hozzájárulás volna szükséges. Jogszabálysértésként az Infotv. 4. §-ának (1) és (2), 6. §-ának (1) és (5) bekezdésére, a Ket. 1. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 50. §-ára, a Pp. 155/A. §-ára, valamint 206. §-ának (1) bekezdésére hivatkozott, állítva, hogy a bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelve állapította meg a tényállást.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, hogy szükségtelen az érdekmérlegelésre vonatkozó elemzés, mert a felperes az adatkezelést saját korábbi eltérő nyilatkozata szerint nem e jogcím alapján folytatta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúriának arról kellett döntést hozni, hogy abban az esetben, ha az adatkezelést az adatkezelő más jogcímen folytatta, szükséges-e az érdekmérlegelés, mint egyéb adatkezelésre jogosító jogcím fennállásának vizsgálata; elegendő-e a kis- és középvállalkozói jogállás állítása bizonyítékok rendelkezésre bocsátása nélkül; végül jogszerűen került-e helyes mérlegelés alapján kiszabásra a bírság.

Az Infotv. 6. §-ának (5) bekezdése kimondja, hogy ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával kerül sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában

- a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából vagy
- b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Az irányelv 7. cikke szerint a tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha:

- b) az adatfeldolgozás olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges; vagy
- f) az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.

Az Infotv. 5. §-ának (1) bekezdésének a) és b) pontja ugyanakkor egyebek mellett kimondja, hogy személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli.

Az Infotv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint más egyéb feltételek fennállása esetén is csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. E szakasz (1) bekezdése pedig mások mellett előírja, hogy személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető.

Az Infotv. 3. §-ának 7. pontja értelmében hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok - teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő - kezeléséhez.

Az alperes határozata szerint a felperesnek járó követelés behajtása érdekében szükség lett volna az érintett hozzájárulására ahhoz, hogy személyes adatát a felperes kezelhesse. A felperes ugyanakkor azt állította, hogy az adatkezelésre saját követelésének behajtása végett fennálló jogos érdekének érvényesítése céljából, a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban álló módon és mértékben került sor, az érintettek hozzájárulására tehát az ügyben nem volt szükség.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az érdekmérlegelésre vonatkozó felperesi érvelést figyelmen kívül hagyva hozta meg döntését, arra hivatkozva, hogy a közigazgatási eljárás során a felperes maga állította, miszerint nem adatkezelést, hanem adatfeldolgozást végzett. Minthogy a közigazgatási eljárásban a jogvita tárgya a felperes adatkezelői vagy adatfeldolgozói minősége volt, a Kúria álláspontja szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság helytállóan hivatkozott ítéletének indokolásában arra, hogy szükségtelen volt a felperes által korábban nem említett érdekmérlegelés lehetőségének bíróság általi vizsgálata. Ugyanez okból szükségtelen volt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése is, melynek elmaradására vonatkozóan a bíróság ítéletének indokolásában megfelelő érveket hozott fel.

Ugyancsak helyes döntést hozott a közigazgatási és munkaügyi bíróság akkor, amikor a felperes kifogásával szemben nem értékelte azt az előadást, ami a felperes kis- és középvállalkozói jogállására, és az e jogállásból fakadó jogkövetkezményekre vonatkozott. A bíróság kis- és középvállalkozói minőségére vonatkozó állítása alátámasztására felhívta a felperest, azonban a felperes e felhívásnak nem tett eleget, így megállapítani még az bírósági eljárási szakaszában sem lehetett, hogy a felperes a Kktv. 12/A. §-ának megfelelő jogalanynak tekinthető-e. Alaptalan tehát a felperesnek a kis- és középvállalkozói minőségre, valamint e minőség vizsgálatának hiányára való hivatkozása is.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság az alperes határozatának a bírság kiszabására vonatkozó részével kapcsolatban előadott felperesi kifogásokra tekintettel részletesen elemezte, hogy az alperes a határozatában megjelölt bírság összegét megfelelő mérlegelés alapján szabta-e ki. Ezzel kapcsolatban a bíróság utalt a Pp. 339/B. §-ára, ami szerint mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Helytálló volt a Kúria álláspontja szerint a bíróságnak az a megállapítása, hogy a mulasztási bírság indokoltságát és mértékét az alperes az Infotv.

szerinti keretek között, az Infotv.-ben rögzített és az ügyben jelentőséggel bíró, a bírság kiszabás során figyelembe veendő valamennyi alanyi és tárgyi tényezőt felderítve, és azokat helyesen súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelve okszerűen mérlegelve határozta meg. Megfelelően figyelemmel volt az alperes a Kúria álláspontja szerint is az Infotv. 61. §-ának (4) bekezdésébe foglalt arra az előírásra, miszerint a Hatóság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit - így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét - veszi figyelembe.

A kifejtett indokok alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles az alperes a Pp. 79. §-a szerint felszámítható költségeinek megfizetésére.

A felperes illetékeljegyzési joga ellenére a felülvizsgálati eljárási illetéket előzetesen leróta, ezért az illeték viseléséről a Kúria nem rendelkezett.

Budapest, 2015. október 27.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Ildikó s.k. bíró